

**You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Wprowadzenie

Author: Marek Kaczmarzyk

Citation style: Kaczmarzyk Marek. (2022). Wprowadzenie. W: M. Kaczmarzyk (red.), "Siła różnorodności : VII Ogólnopolskie Sympozjum Naukowe Neurodydaktyki" (S. 2-4). Warszawa : EduAkcja

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

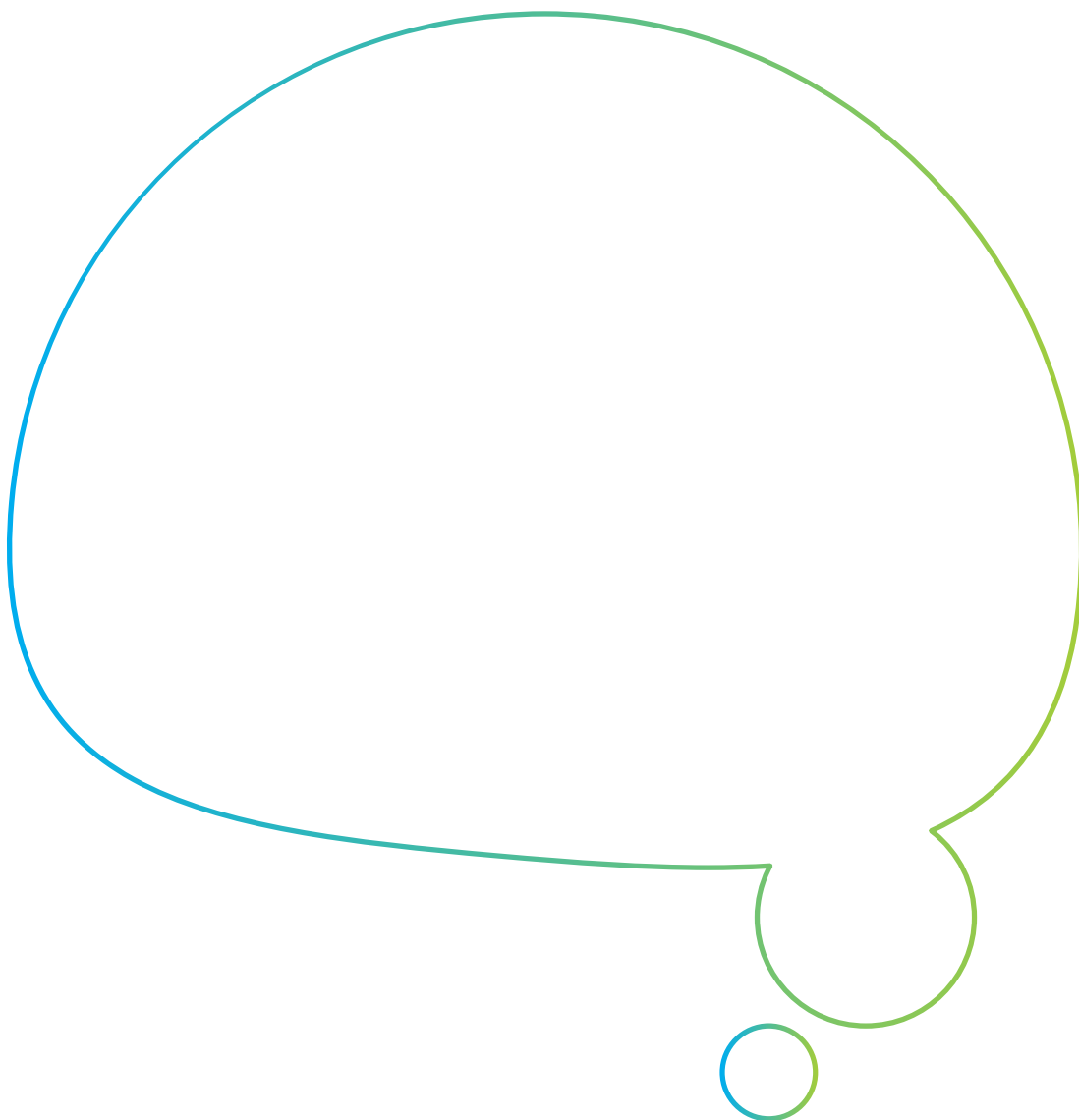
UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Wprowadzenie

— Publikacja, którą oddajemy w Państwa ręce, jest ekwiwalentem VII Ogólnopolskiego Sympozjum Naukowego Neurodydaktyki. Zdajemy sobie sprawę, że nie zastąpi tego, czym jest dla uczestników bezpośrednio spotkanie. Z naszych zeszłorocznych doświadczeń wynika, że nie jest tego w stanie dać także namiastka w postaci formy zdalnej. Dlatego w tym roku zdecydowaliśmy się na taką formę intelektualnego spotkania.

Od początku istnienia Sympozjum naszą intencją było zbliżenie do siebie praktyków edukacji oraz przedstawicieli tych dziedzin nauki, którzy proces ten widzą jako podmiot swoich refleksji i badań. Nie chodziło jedynie o wymianę doświadczeń i wiedzy, lecz także o tworzenie przestrzeni wspólnego działania i wzajemnych inspiracji. Pretekstem, który miał do tego zbliżenia posłużyć, była silnie wkraczająca w obszar dydaktyki neurobiologia z jej fascynującymi odkryciami. Szybko okazało się, że sama wiedza o ludzkim mózgu nie przynosi rozwiązań konkretnych problemów, z jakimi zderza się edukacja, jeśli nie zostanie włączona w szerszy kontekst. Neurodydaktyka jest użytecznym i cennym narzędziem interpretacji, nie jest jednak zbiorem gotowych rozwiązań. Wyjaśnia, dlaczego pewne zjawiska są takie, a nie inne, wskazuje granice naszych możliwości i odpowiedzialności, ale nie jest sposobem na usprawiedliwienie wyborów, jakich dokonujemy. Te pozostają poza granicami naukowej jednoznaczności.

Zrozumienie tego faktu wymaga spełnienia dwóch warunków: różnorodności podejść i punktów widzenia oraz zespołowego działania, bezpośredniego kontaktu. Ten drugi warunek wynika zresztą z neurobiologicznej istoty procesu edukacji i jego miejsca w ewolucji naszego gatunku.

Ogólnopolskie Sympozjum Naukowe Neurodydaktyki od swojej pierwszej edycji okazało się wyjątkowe właśnie z powodu atmosfery, jaka wyróżnia to wydarzenie. Różnorodność prezentowanej optyki i szczególnie jakość relacji dawały niepowtarzalny efekt, którego uzyskanie jest obecnie niemożliwe ze względu na ograniczenia wynikające z pandemii. Właśnie dlatego w 2021 roku postanowiliśmy postawić na to, co w tych warunkach jest możliwe. Prelegentów, którzy brali udział w dotychczasowych edycjach Sympozjum, zaprosiliśmy do przygotowania publikacji prezentującej różnorodność podejść i sposobów widzenia miejsca neuronauk w dyskusji na temat edukacji.

Nasze intencje wynikają z ogólniejszej zasady, zgodnie z którą wszystkie systemy (od ożywionych po społeczne) zapewniają sobie bezpieczeństwo właśnie dzięki różnorodności. Podobnie jak różnorodność genetyczna pozwala reagować populacji na zmiany środowiska, tak różnorodność idei, pomysłów, punktów widzenia i rozwiązań zapewnia kulturze możliwość elastycznego reagowania na zmiany środowiska społecznego. Szkoła systemowa nie spełnia oczekiwań współczesnego świata dlatego właśnie, że zbiór proponowanych przez nią metod i pomysłów na ucznia jest ubogi. Szukanie systemowej alternatywy nie jest w takich warunkach rozwiązaniem.

Tematyka sympozjów, choć zawsze była skierowana w stronę biologicznego podłoża procesu edukacji, pozwalała na zebranie ludzi patrzących na szkołę z bardzo różnych perspektyw. Nigdy nie chcieliśmy budować systemowego rozwiązania, które miałyby być lepsze od innych. Naszym celem było pokazanie tych problemów z dziedziny edukacji, które mogą być wyjaśniane, osvajanie czy w inny sposób rozumiane dzięki punktowi widzenia neurobiologii i biologii ewolucyjnej.

Nie szukamy nowej szkoły, ale różnorodnych propozycji, spośród których można by wybierać zależnie od preferencji, uzdolnień, potrzeb i etapów rozwoju. Zbioru możliwości w miejsce jednego rozwiązania.

Marek Kaczmarzyk